

Hukuk Bülteni

Uyuşmazlık Çözümü | Türkiye | Mart 2020

KORONAVİRÜS: SALGININ YARGILAMA FAALİYETLERİNE ETKİSİ

Tüm dünyayı etkisi altına alan Koronavirüs (Covid-19) salgını, gerçek ve tüzel kişilerin günlük yaşamlarını ve ticari faaliyetlerini olumsuz şekilde etkilemeye devam ediyor. Salgının ülkemizde daha fazla yayılmasının önüne geçilmesi amacıyla hükümet ve idari makamlar, her geçen gün yeni tedbirler alarak bunları ilan ediyorlar. Koronavirüs salgınının hukukun tüm alanlarına ciddi bir etkisinin olmasının yanı sıra, yargılama faaliyetleri üzerinde de önemli etkileri mevcut. Bu bültende, söz konusu birçok alan arasından, Koronavirüs salgınına ilişkin uygulamaların yargılama faaliyetleri üzerindeki etkilerine, bu konuda Adalet Bakanlığı, çeşitli barolar ve idari makamlar tarafından yapılan duyurular ışığında kısaca yer vereceğiz.

İstanbul Barosu'nun Duyurusu: Duruşmaların Ertelenmesi, UYAP ve SEGBİS

İstanbul Barosu, merkez adliyelerle yaptığı görüşmeler sonucunda vardıkları mutabakat çerçevesinde, 16 Mart 2020 tarihli duyurusunu yayımlamıştır. Duyurudaki önemli noktalar aşağıda sıralanmaktadır:

- 1.** Daha önce duruşma günü tayin edilmiş bulunan tüm davaların duruşmaları, 14 Nisan 2020 tarihinden sonraki bir tarihe ertelenecektir.
- 2.** Duruşmaların ertelenmesi için avukatların/tafafların dosyalara mazeret dilekçesi sunmaları gerekmeyecektir.
- 3.** Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) sistemi üzerinden dilekçe gönderilmesi konusunda herhangi bir kısıtlama yoktur. Ancak bu süreçte mahkeme kalemlerinde sınırlı sayıda memur çalışacağından, avukatların bu hususu göz önünde bulundurarak dilekçe sunmaları/dosyalarda işlem yapmaları önerilmektedir.
- 4.** Bu süreçte hak düşürücü süreler ve zaman aşımı süreleri işlemeye devam edecektir. Avukatların süreli işlemleri ilgili süreler içerisinde yapmaları gerekmektedir.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

5. Tutuklu sanık bulunan dosyaların duruşmaları görülecektir. Sanık/tanık dinleme, sorgu ve ifadeler ses ve görüntü bilişim sistemi (SEGBİS) yoluyla yapılacaktır. Tutuksuz sanıklı ceza dosyalarının duruşmaları ertelenecektir.

İstanbul Barosu'nun 16 Mart 2020 tarihli duyurusu tavsiye niteliğindedir ve bu duyuru mahkemeler, avukatlar ve taraflar açısından bağlayıcı değildir.

İzmir Barosu'nun Duyurusu: Keşif ve Duruşmaların Ertelenmesi

İzmir Barosu, tutuklu ve acil işler dışındaki duruşma ve keşiflerin yapılmayarak tutanakla ertelenmesi ve ertelenen duruşma ve keşif tarihlerinin taraflara tebliğ edilmesi yönünde bir duyuru yayımlamıştır. İstanbul Barosu'nun duyurusuna benzer şekilde, İzmir Barosu'nun duyurusu da tavsiye niteliğindedir ve bu duyuru mahkemeler, avukatlar ve taraflar açısından bağlayıcı değildir.

Arabuluculuk Daire Başkanlığı'nın Duyurusu: Görüşmelerin Telekonferansla Yapılması

Arabuluculuk Daire Başkanlığı, 16 Mart 2020 tarihli duyurusuyla, daha önceden başlanmış olup da devam eden arabuluculuk süreçlerinde, tarafların telekonferans yönteminin kullanılmasına ağırlık vermelerini, yeni başlayan arabuluculuk süreçlerinde ise yasa da belirtilen sürelerin sonuna doğru toplantı günü verilerek durumun takip edilmesini ve bu görüşmelerde de telekonferans yönteminin kullanılmasını önermektedir.

Adalet Bakanlığı'nın Kararı: Keşif ve Duruşmaların Ertelenmesi

Adalet Bakanlığı, 17 Mart 2020 tarihli kararı ile, tutuklu işlere yönelik soruşturma ve kovuşturmalar ile ivedi sayılacak diğer hususlar haricinde, duruşma ve keşiflerin ertelenmesini, gerekli görülen hallerde ses ve görüntü bilişim sistemi (SEGBİS) uygulaması kullanılması hususunun mahkemeler tarafından değerlendirilmesini önermektedir. Adalet Bakanlığı'nın bu kararı tavsiye niteliğinde olduğundan, mahkemeler, avukatlar ve taraflar açısından bağlayıcı değildir ve pratikte farklı uygulamalara rastlanabilmektedir.

Cumhurbaşkanı Kararı: İcra ve İflas Takiplerinin Durdurulması

Cumhurbaşkanı, Koronavirüs salgınının ülkemizde yayılmasını önlemek amacıyla alınan tedbirler kapsamında, 21 Mart 2020 tarihinden 30 Nisan 2020 tarihine kadar, nafaka alacaklarına ilişkin icra takipleri hariç olmak üzere, tüm icra ve iflas takiplerinin durdurulmasına ve işlemlerin yapılmamasına, yeni icra ve iflas takip taleplerinin alınmamasına ve ihtiyati haciz kararlarının icra ve infaz edilmemesine karar vermiştir.

Uygulamada Yaşananlar

Yukarıda açıklanan duyurular ve kararlar doğrultusunda, arabuluculuk görüşmeleri ya telekonferans yöntemiyle yapılmakta ya da tüm tarafların mutabık olduğu ileri bir tarihe ertelenmektedir. Bazı hakimlerle ilgili olarak, yakın çevrelerinde ve mahkeme kalemleri

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

çalışanlarında Koronavirüs tespit edildiği iddiaları yayılmakta ve bu iddialar doğrulanmakta, memurlar dönüşümlü çalışmakta ve avukatları acil durumlar haricinde adliyeye gelmemeleri konularında uyarmaktadırlar. Hem duruşmaların erteleneceği hem de mazeret dilekçesi sunulması gerekmediği ilan edilmiş olsa da, ileride herhangi bir sorun yaşanmaması adına taraflar ve/veya avukatlar, duruşması olan dosyalara mazeret dilekçesi sunarak, duruşmaların ileri bir tarihe ertelenmesini talep etmektedirler. Bu doğrultuda mahkemeler duruşmaları erteleyip, avukatları/tarafları UYAP üzerinden bilgilendirmektedirler. 21 Mart 2020 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı'nda belirtilen işler haricindeki tüm süreli işler, UYAP üzerinden, herhangi bir hak kaybına uğranılmaması adına süresi içerisinde yapılmaya devam edilmektedir.

21 Mart 2020 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı istisna olmak üzere, yukarıda açıkladığımız tüm kararlar/duyurular tavsiye niteliğinde olduğundan, bu kararlar mahkemeler üzerinde bağlayıcı değildir. Bu nedenle, tarafların ve avukatların herhangi bir hak kaybı yaşanmaması adına dosyalarını UYAP üzerinden takip etmelerinde, her dosya özelinde ilgili mahkemeye iletişime geçerek, söz konusu mahkemenin uygulaması doğrultusunda gerekli adımları atmalarında yarar vardır.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Değişiklik Öneren Teklif

Koronavirüs salgını ile doğrudan bir bağlantısı olmamakla birlikte, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda değişiklik öneren teklif 20 Mart 2020 tarihinde TBMM Başkanlığı'na sunuldu. TBMM'ye sunulan teklifte, hukuk davalarında, talep halinde, avukatların/tarafların duruşmaya ses ve görüntü aktarımı yoluyla katılabilecekleri, bilirkişi ve uzmanların da aynı yöntemle dinlenebileceği, böylece avukatların ve dosyanın taraflarının mahkeme salonuna fiziken gelmeksizin duruşmalara katılabilecekleri yer alıyor. Koronavirüs salgınının yargılama faaliyetleri üzerinde önemli etkileri olması ve yargılama faaliyetlerinde birtakım gecikmelerin meydana gelmesi kuvvetle muhtemel. Salgın yayılmaya hızla devam ederken belirsizlikleri de beraberinde getirdiğinden, teklifte yer alan bu yeniliklerin, salgının yargılama faaliyetleri üzerindeki olumsuz etkilerini bir nebze azaltması söz konusu olabilir.

İLETİŞİM

Av. Okan Demirkan

odemirkan@kolcuoglu.av.tr

Av. Selin Balkır Erçin

sbalkir@kolcuoglu.av.tr